خانه های شمیران در معرض فرسودگی و تخریب

تهران یادگارهای قاجار را فراموش می کند

شیده لالمی

سقف ها فرو ریخته اند و دیوار ها آمیخته با فرسودگی. نگاه کن؛ شیشه های شکسته و درهای غبار گرفته نشانه های زندگی را کشته اند. کسی نیست. انتظار پشت در های فرسوده خانه ها بیهوده است. کوچه های شمیران حالا فراموشخانه ساختمان هایی است که «جای زندگی نیستند.» نگاهت را که از شیروانی ها و پنجره های خموده خانه ها برداری؛ مردم ایستاده اند و با چشمانی حق به جانب تو را می یابند. آنها به نشانه اعتراض می گویند: «حرف بی حساب می زنی، خودت حاضری یک شب روی این زمین نمدار و سقف های شیب دار تا صبح سر کنی؟» انگار تو مسؤول همه نداشته های زندگی آنهایی. مسؤول فرسودگی سقف هایی که ممکن است هر لحظه بر سرشان آوار شود. آنها می گویند: «امروز یا فردا، بالاخره می رویم؛ می رویم جایی امن، که بوی نا و صدای موریانه کلافه مان نکند. جای زندگی نیست اینجا.» در کوچه های شمیران هم، فرسودگی قامت خانه ها را خط خطی کرده است. اینجا خانه باغ های قدیمی همسایه برج های سربه فلک کشیده ای شده اند که از ادابب همسایگی بی خبرند.

عمیق تر که نگاه کنی آخرین بازمانده های حیات شمیران در بی خبری، در سکوت در حال احتضارند. آنها در نبوت رفتند. هر روز که می گذرد یکی پس از دیگری جای خود را به برج های بلند و مجهزی می دهد که زندگی در آنها طعم دیگری دارد.

ساختمان های بلندمرتبه که جای خانه های ویلایی شمیران را گرفتند، زودتر از آنچه همه می پنداشتند ذائقه و سلیقه مردم را برای زندگی در تهران تغییر دادند. سکونت در آپارتمان های بلند و مجهز، شوق زندگی در خانه باغ های قدیمی را از خاطر مردم برد.

آنچنان که این روزها حتی اگر اقتصاد خانواده مجالی برای انتخاب مسکن فراهم کند، کمتر کسی حاضر است در یکی از همین خانه های قدیمی با آن سقف های شیبدار و آجرهای بهمنی خوشرنگ زندگی کند. شاید از همین روست که آخرین نشانه های باقی مانده از معماری این منطقه که همسوبا شرایط اقلیمی و جغرافیایی این منطقه شکل گرفته بودند و خود سندی از شهرسازی سنتی و نه چندان تاریخی ایران به شمار می آیند، اینچنین در سراشیبی انحطاطند. نگاهی به وضعیت بافت و محله های شمیران نشان می دهد که دور تازه ای از تخریب خانه باغ ها در این محدوده آغاز شده است. این بار خانه های قدیمی تنها در نتیجه ساخت و سازهای جدید و بلندمرتبه سازی در مسیر انهدام قرار نمی گیرند، بلکه فرسودگی ناشی از گذر زمان و مجموعه عوامل دیگری فرایند تخریب آنها را تشدید می کند. این در حالی است که تنها تعداد معدودی از تک بناها که نشان دهنده معماری قدیم شمیران است، باقی مانده و در صورت نابودی آنها امکان بازشناسی ساختار سنتی شهرسازی این منطقه برای همیشه از بین می رود.

خانه های قدیمی شمیران اغلب محصول اواسط دوره قاجار یا پهلوی اولند. این بناها یا بازمانده خانه های ییلاقی اعیان دوره قاجارند یا اوایل دوره پهلوی اول توسط طبقه متوسط با توجه به شرایط آب و هوایی ویژه شمیران ساخته شده اند.

گفته های «اسکندر مختاری»، کارشناس میراث فرهنگی و از صاحبنظران حوزه شهری بیانگر آن است که این خانه ها اغلب کاربری تفریحی داشتند اما در میانه دوره پهلوی اول در نتیجه مهاجرت ساکنان از مرکز شهر به شمال تهران، به بناهایی برای سکونت دایمی مالکانشان تبدیل شدند.

از دیدگاه «مختاری»، این خانه ها نشانه های آخرین لحظه های حیات تهران در دوره قاجار است.

اوست که می گوید: «خانه های ییلاقی شمیران را باید نشانه ای از توسعه تهران در اواخر دوره قاجار دانست. در این دوره باغ هایی با یک عمارت ییلاقی کنار هسته های روستایی شکل گرفتند اما از دهه ۲۰ به بعد بسیاری از ساکنان مرکز شهر به دلیل شلوغی و ازدحام این منطقه، خانه های خود را رها کردند و در همین عمارت ها ساکن شدند.»

عمده ترین ویژگی شمیران به عنوان یکی از مناطق تهران که دارای هویت فرهنگی است، طبیعت منحصر به فرد کوهستان، کوچه های نامنظم، باریک و سازه هایی با معماری ویژه کوهستان است. با این همه عمده این ویژگی ها در دهه های اخیر قربانی سیاست برنامه ریزان شهری شده است. به گونه ای که شیراز به بافت این منطقه در اثر ساخت و سازهای جدید به کلی گسیخته شده و تنها تعداد معدودی از بناهای واجد ارزش های فرهنگی و هویتی این محدوده باقی مانده است.

چنانچه «مختاری» می گوید، عمده این بناها در حال نابودی تدریجی اند این در حالی است که انهدام، تعداد محدود ساختمان های قدیمی شمیران، به منزله نابودی یک یا چند دوره از تاریخ تهران و چه بسا تاریخ شهرسازی پایتخت است.

کاهش ارزش اقتصادی خانه باغ های شمیران و مشخص نبودن وضعیت مالکیت بسیاری از آنها هرچند از دیدگاه این کارشناس از مهمترین عوامل تخریب کننده آنهاست اما وی معتقد است که خالی شدن خانه ها از سکنه از دیگر عواملی است که روند نابودی آنها را سرعت می بخشد.

«مختاری» می گوید: «مالکان بسیاری از این املاک درایران حضور ندارند و این بناها به دلایل متعدد در اختیار ورثه و گاه دستگاه های دولتی است. هزینه نگهداری آنها قابل توجه است و این دو گروه انگیزه کافی برای پرداخت آن را ندارند.»

به گفته وی، تغییر ترکیب جمعیتی شمیران از دیگر عوامل مؤثر در مهجور ماندن خانه باغ های این محدوده است. این استاد دانشگاه معتقد است در گذشته افرادی متمول در چنین خانه هایی سکونت داشتند اما طبقه متوسط امروز توان پرداخت هزینه نگهداری چنین بناهایی را ندارد و در نتیجه ناخواسته راه فرسایش آن را تسهیل می کند.

بررسی در مورد خانه های قدیمی شمیران نشان می دهد، این خانه ها خلاف بناهای واجد ارزش تاریخی مرکز شهر که اغلب به انبار تبدیل شدند یا محل سکونت مهاجران کم درآمد هستند، چنین کاربری ای ندارند و تنها در برخی موارد به محل زندگی کارگران افغانی تبدیل شده اند و بر همین اساس آسیب شناسی آنها نیازمند در نظر گرفتن شاخص های جداگانه ای است.

ریشه دار ترین عامل در تخریب خانه های قدیمی شمیران از دیدگاه اغلب کارشناسان شهری و فرهنگی «قهر مردم» و «بی رغبتی» آنها برای سکونت دراین بناهاست. این در حالی است که در بسیاری از کشورها زندگی در خانه های قدیمی که متناسب با شرایط روز بهسازی شده اند، یک ارزش اجتماعی تلقی می شود.

عکس: آرتا بیرجا

شمیران در تعلیق

نزدیک به ۲ هزار خانه واجد ارزش های تاریخی در هسته مرکزی کارشناسان شهری و فرهنگی «قهر مردم» و «بی رغبتی» آنها برای سکونت دراین بناهاست. این در حالی است که در بسیاری از کشورها زندگی در خانه های قدیمی که متناسب با شرایط روز بهسازی شده اند، یک ارزش اجتماعی تلقی می شود.

شمیران در تعلیق

نزدیک به ۲ هزار خانه واجد ارزش های تاریخی در هسته مرکزی تهران سال های طولانی است در نتیجه فرسایش تدریجی هرروز قربانی می دهند. سازمان میراث فرهنگی و گردشگری همواره به بهانه محدودیت اعتبارات از زیر بار مسؤلیت تخریب این بناها شانه خالی کرده است اما تجربه نشان می دهد بخشی از این تخریب های تأسف بار چون نابودی خانه «ایرج میرزا» در خیابان لاله زار ناشی از سوء مدیریت در این حوزه و موازی کاری با دیگر نهادهای تصمیم گیر چون شهرداری ها بوده است. وضعیت موجود در بافت شمیران اما متفاوت است. کارشناسان در مورد تاریخی بودن یا نبودن بافت و خانه های این محدوده اختلاف نظر دارند و در این میان خانه ها بین این اختلاف دامنه دار معلق مانده اند. مسؤولان شهرداری تهران معتقدند، قانون اجازه مداخله دراین بناها را به آنها نمی دهد.

چنانچه «سعید رضایی»، مشاور شهرداری منطقه یک می گوید: «سازمان میراث فرهنگی مسؤول رسیدگی به این بافت هاست اما رسیدگی نمی کند، از طرفی این بناها در فهرست آثار ملی ثبت نیستند و شهرداری مسؤول صدور مجوز ساخت است و زمانی که یک اثر ثبت آثار ملی نیست مطابق قانون جواز تخریب و ساخت و ساز جدید صادر می شود.»

«رضایی» هرچند معتقد است که خانه هایی با بافت سنتی و در هم تنیده است اما در عین حال تأکید می کند که شهرداری ابزاری برای نگهداری مجموعه این هویت به ویژه خانه های تاریخی در اختیار ندارد. وی می گوید: «کارشناسان سازمان میراث فرهنگی مسؤولیت دارند که در کوچه ها بگردند و پلاک های تاریخی را شناسایی کنند اما در عمل این اتفاق نمی افتد و آنها منتظرند که یک بنا تخریب شود و بعد اقدام کنند.»

مسؤولان سازمان میراث فرهنگی نیز معتقدند، در حالی که بسیاری از بناهای شاخص و منحصر به فرد تهران در معرض تخریبند نمی توان اولویت برنامه ها را برای ساماندهی خانه های شمیران صرف کرد.

چنانچه «قدیر افروند»، معاون فنی سازمان میراث فرهنگی و گردشگری استان تهران می گوید: «فرض کنیم که اساسا این سازمان به مسؤولیت خود عمل نکند، یعنی شهرداری نباید به فکر هویت تهران باشد؟»

در همین حال همزمان با چالش میان مدیران در مسؤولیت پذیری در حفظ خانه های قدیمی شمیران، مالکان این بناها تا امید از ماندگاری ملکشان در صدد تخریب آنها برآمده اند. به گونه ای که در بسیاری موارد با آب بستن به پی ساختمان آن را تخریب کرده و مجوز تغییر کاربری آن را از شهرداری دریافت می کنند. از دیدگاه «مختاری» این اقدام بزرگترین تهدید برای هویت تهران است.

«بیژن خزاعی»، کارشناس و صاحبنظر شهری ریشه این اقدام غیر فرهنگی را، در نهادینه نشدن فرهنگ پاسداری از ارزش های هویتی شهرها نزد شهروندان می داند. وی می گوید: «مردم فکر می کنند خانه ای که قدیمی شده، ارزش اقتصادی و سکونت ندارد چرا که در ایران ارزش بنایی که به عنوان یک اثر شاخص در فهرست آثار ملی ثبت می شود، به سرعت تنزل می یابد.»

شهروندان بسیاری از شهرهای تاریخی جهان به زندگی در خانه های قدیمی افتخار می کنند. آنها حاضرند چند برابر هزینه زندگی در یک خانه نوساز را بپردازند اما در خانه ای تاریخی که جز آثار ملی شناخته شده است زندگی کنند. بسیاری از آنها خانه های خود را به «خانه موزه های خصوصی» تبدیل کرده اند و در آمد هنگفتی از آن کسب می کنند. این خانه موزه ها، اغلب روایتگر یک داستان تاریخی اند یا اثری شاخص از یک دوره شهرسازی و معماری به شمار می روند. در حالی که مالکان بناهای تاریخی در تهران ارزش افزوده ای بابت تاریخی بودن ملک خود دریافت نمی کنند. از همین روست که «مختاری» می گوید: «کمتر کسی از ثبت خانه اش در فهرست آثار ملی استقبال می کند.»

هزینه های سنگین نگهداری خانه های قدیمی، حمایت نکردن دولت و ضوابط دست و پا گیر و سیاست های نادرست سازمان میراث فرهنگی که اجازه کوچکترین دخل و تصرفی در آثار ثبت شده را نمی دهد (دیدگاه موزه ای) از مهمترین عواملی هستند که موجب تنزل ارزش مالی و فرهنگی آثاری چون خانه های قدیمی شمیران شده اند.

تبدیل یکی از همین خانه ها در خیابان ولی عصر به موزه شهر از موفق ترین تجربه ها در این زمینه در سال های اخیر به شمار می رود. شاید از همین روست که از دیدگاه برخی صاحبنظران در چنین شرایطی باید دولت مداخله کند.

«غفاری»، عضو شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان از جمله افرادی است که می گوید: «در چنین شرایطی باید دولت مداخله کند تا سهمی از شهروندان ضایع نشود، نمی توان به کسی که همسایه دیوار به دیوارش هشت طبقه ساختمان ساخته و سود برده، گفت از امروز اجازه ساخت به دلیل حفظ هویت صادر نمی شود.»

از سوی دیگر تجربه نشان داده که بسیاری از خانه های قدیمی شمیران که در اختیار دستگاه های دولتی است، وضعیت بهتری نسبت به دیگر بناهای مشابه دارند. بناهای در اختیار وزارت امور خارجه در نیاوران از جمله این موارد است.

کارشناسان شهر اذعان دارند، با گذشت بیش از یک دهه از ساخت و سازهای وسیع در تهران به ویژه در مناطق شمالی آن، لزوم بازنگری در سیاست های برنامه ریزان شهری در ادامه ساخت و ساز در این محدوده ضرورتی انکار ناپذیر است. شهرداری منطقه یک در آخرین اقدام با مصوبه کمیسیون ماده پنج، بلندمرتبه سازی در منطقه جماران را به منظور حفظ بافت و هویت این منطقه ممنوع اعلام کرده است با این همه به نظر نمی رسد که مسؤولان برای خانه های قدیمی شمیران با آن سقف های شیبدار و آجرهای نارنجی فرسوده برنامه جدی داشته باشند. همین روزها، آخرین نشانه های شمیران زمانی که یک شهر سنتی با خانه های سنتی بود، زیر آوار آهن، زیر آوار سیمان دفن می شود.

یک جدول با دو شرح ۳۱۹۲

جدول روزنامه ایران دارای دو شرح «عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دوشرح ابتدا یکی از شرحها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

جدول عادی

افقی:

۱- دانش بررسی پدیده های جوی - زمینی که در آن پاره سنگ فراوان باشد
۲- همسر زن - کرانه آسمان - نام یکی از قصرهای تخت جمشید
۳- ضربه سر - به رخ کشیدن
۴- دانای مطلق - عیب وننگ
۵- از جنس فلز مادر - پسوند شباهت - مدرسه عالی در رشته های فنی
۶- نقاب - میوه ریز شیرین - گاوتبتی
۷- سگ بیمار - مشارکت - منزل بزرگ
۸- او - از جانوران تک یاخته ای - تصدیق بی ادبانه - اثر چربی
۹- هیزم - نمک نشناس - بی شرم و پررو
۱۰- چانه - مرکز گیلان - کجرو و منحرف
۱۱- مرتع، علفزار - قبر - عاقل و آگاه
۱۲- بهره ای از دیدن ندارد - داستان کهن منسوب به دوره اشکانیان، تألیف فخرالدین اسعد گرگانی
۱۳- خاندان - نقره گون - مهمانی - جوی خون
۱۴- نهر بزرگ - پدر آذری - شرنگ و سم
۱۵- دیگ سنگی مشهد - مرید

عمودی:

۱- کسی که در هر کاری دخالت می کند، اما صلاحیت هیچ امری را ندارد
۲- دعای زیر لب - از نیروهای سه گانه - ششلول
۳- کم مانده تا آدم شود! - آتشگیر - آراماه - راندن مزاحم
۴- بزرگ است و نامی برای خانمها - قصد و نیت - بخشش و کرم
۵- گهواره - طبق این اصل پاسداری از قداست خانواده و استواری روابط خانوادگی باید بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد - تخم ماهی
۶- بهتان زدن - سلاحی که می کارند - به معنی و قار و ابهت
۷- سقف دهان - خود را بزرگ پنداشتن - مخفف سیاه
۸- یکصدا - فشار دادن گوشت و پوست بدن کسی با دو انگشت
۹- شهری در استان فارس - از ماشین آلات کشاورزی - صد متر مربع
۱۰- سفیدی و روشنایی صبح - ناگهان - امتداد
۱۱- جهالت - قلعه مستحکم - جمع ماده
۱۲- دریوزه گر - زنجیل شامی - رئیس و اداره کننده
۱۳- نت منفی - لشکر و سپاه - رؤسا و بزرگان - سرمای سخت
۱۴- محل ذخیره کالا - کشور صنعتی اروپا - گرو گذاشتن
۱۵- داستانی از هنری ببل استاندال، (سرخ و سیاه - راهبه کاستر)

جدول ویژه

افقی:

۱- یکی از شعب سه گانه دین مسیح - چیزی را در تصرف خود داشتن
۲- ماه میلادی - مخترع دیگ بخار - تفحص و تجسس
۳- عنصر شیمیایی - دربند کردن - دیگ افزار - قرص سربریده!
۴- کلمه، عبارت یا تصویر ذهنی ناخواسته ای که مکرراً وارد ذهن فرد می شود و ناراحتی به وجود می آورد - عقیده و اندیشه
۵- یاریگر - تله آهوگیری - محل قرار گرفتن هاگهای گیاهان بی گل
۶- دندان شوی - جوشهای ریز بدن - همه و تمام
۷- ژنهای همردیف - سجاده - شهری در چرخ خیاطی
۸- مکان - از پسران فریدون - ثروتمند و توانگر - حرص و طمع
۹- زمین پشته پشته - روشندل - پس غذا
۱۰- دوست و همدم - آغوز - رشته ای از صحنه های پیاپی در یک فیلم
۱۱- مراسم بزرگداشت - بت آسمان جل - ویرایش
۱۲- پرنده ای با پرهای سیاه و سفید وشبیه به کلاغ که در عربی به آن عقعق می گویند - نوعی ساز زنی شبیه به گیتار
۱۳- پراکندگی - پیشگاه اتاق - جایز - چهره گوشه نشین!
۱۴- وسیله نقلیه ای که کهنه وخراب شده باشد - ایستگاه فضایی روسیه - شاعر مسافر
۱۵- اهل کشور فلاسفه - متابولیسم

عمودی:

۱- داستانی از آلفونس مازراس اسپانیایی
۲- سازجاری - نژاد روسی - واحد نظری فاصله دو صوت که ارتفاع یکی دوبرابر دیگری باشد
۳- پوستین - به دست آوردن - فکر و اندیشه - رود اروپا
۴- دربندان - رسوم و سنتها - لقب مردان
۵- نور کم - ناراستی - میگو
۶- یغما و چپاول - فیلگوش - قضاوت
۷- اسب آذری - پایان و نهایت - کاسه چوبی
۸- فهماندن و حالی کردن - به معنی دام و تله هم گفته شده
۹- بخیه بزرگ - علامت جذر - تاک
۱۰- گلدسته - مخفف از آن - مطالعه گذشتگان
۱۱- از رشته های دانشگاهی - کله و سر - خانه
۱۲- خوش و سرزنده - حرف سوم یونانی - برادر شیرازی
۱۳- نوعی زغال سنگ - کرگدن - خدمتکار پیر - چاه کهنه
۱۴- دوستان - هندبا - آزاد وآراسته
۱۵- اثری از سیدنی شلدون ادیب آمریکایی

حل جدول عادی شماره ۳۱۹۰

حل جدول ویژه شماره ۳۱۹۰

جدول ویژه همراه با جوایز ویژه در ایران پیام (نیازمندیهای روزنامه ایران)

جناب آقای مهندس وطن دوست
جناب آقای مهندس زرین قلم
ضمن گرامیداشت هفته صنعت و معدن انتخاب شایسته شرکت مروارید پنبه ریز به عنوان واحد برتر صنعتی سال ۸۳ را به جنابعالی و کلیه مدیران و پرسنل کارآمد آن شرکت تبریک می گوییم.
مدیر پخش فرانکیر هرمزگان
محمد محمدی

مکالمه انگلیسی با روش اعجاب انگیز X
در هر نقطه ایران بدون معلم و مشهور به کافی در کوتاهترین زمان و با کمترین هزینه درهر سنی که هستید با استفاده از سطح شنیداری X و دریافت آن از طریق ضبط خود آگاه و عضو آکادمیان با شیوه کاملا علمی براساس انگلیسی صحبت کنید.
مصوب وزارت آموزش و پرورش و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ژورنال ملینا منتشر شد
مجموعه زیبایی از لباس شب و عروس
کیف و کفش ،جواهرات ، دکوراسیون
۴۶۶۶۹۸۶
۴۶۶۶۹۸۷
۴۶۳۲۱۴۱

پیشنهاد شراکت به مدیران مجرب و استعدادهای برتر این گوی و این میدان
اگر ایده کاری پرسود و مناسب دارید؟!
اگر از موقعیت خوب و موردی برخوردار هستید؟!
دیگر نگران سرمایه و دختر کار مجهز و شیک نباشید
خیابان ولی عصر، مابین ونک و پارک ساعی، ساختمان صدف
۸۸۸۰۸۱۸-۰۹۱۲۱۲۰۳۹۳۷

آگهی مناقصه
مجتمع آموزشی وزارت جهاد کشاورزی در نظر دارد طبخ غذای دانشجویی و پرسنل خود را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید.
لذا از متقاضیان دعوت به عمل می آید حداکثر ظرف مدت یک هفته از تاریخ انتشار این آگهی برای اخذ مدارک مناقصه به مجتمع آموزشی وزارت جهاد کشاورزی واقع در کرج، کیلومتر ۵ جاده ماهدشت، خیابان شهید همت، جنب شهرک مهندسی زراعی مراجعه نمایند.
مجتمع آموزشی وزارت جهاد کشاورزی

آگهی مزایده
شهرداری ملارد در نظر دارد به استناد مجوز شماره ۳۲/۲۶۵۲ مورخ ۸۴/۴/۷ شورای محترم اسلامی شهر ملارد، یک دستگاه خودروی سواری پژو پارس با قیمت پایه کارشناسی ۹۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال را از طریق مزایده به فروش رساند. لذا متقاضیان می توانند پس از انتشار آگهی حداکثر ظرف مدت ۱۴ روز اسناد مزایده را از واحد امور قراردادها دریافت و پس از تکمیل به دبیرخانه شهرداری تحویل نمایند.
محمد شیخی - شهردار ملارد

پذیرش نمایندگی انحصاری فروش
شرکت اطلس پود بزرگترین تولید کننده منسوجات خانگی و دکوراسیون داخلی تمایل دارد فروشگاه‌های زنجیره‌ای خود را در شهرهای زیر گسترش دهد. از متقاضیانی که دارای مکانهای کسبی‌مناسبی در شهرهای یاد شده با متراژ حداقل ۱۵۰ تا حداکثر ۵۰۰ متر مربع می‌باشند و تمایل دارند نمایندگی انحصاری فروش ما را داشته باشند، دعوت می‌شود تقاضای کتبی خود را با ذکر شماره تلفن تماس به صندوق پستی ۵۱۴۷ - ۱۴۱۵۵ ارسال و یا به شماره ۴۰۱۱ ۸۵۵ (۰۲۱) فاکس نمایند تا اقدامات بعدی به عمل آید. ضمناً جهت هرگونه اطلاعات بیشتر می‌توانید با شماره تلفن‌های ۵-۴۳۰۲-۸۵۵ (۰۲۱) در ساعات اداری با واحد توسعه شعب تماس حاصل فرمائید.
شهرهای مورد نظر عبارتند از :
تهران: تجریش، پاسداران، جردن، میرداماد، سعادت آباد، صادقیه، نارمک، آمل، اراک، ارومیه، اسلام شهر، اهواز، بجنورد، بروجرد، بندرعباس، بیرجند، تربت حیدریه، خرم آباد، خوی، رفسنجان، زابل، زاهدان، زنجان، ساری، ساوه، سبزوار، سنندج، شهرکرد، شهریار، شیراز، قزوین، قم، کاشان، کرمان، کرمانشاه، گرگان، گنبد، مراغه، نجف آباد، ورامین، همدان، یزد
شهرستان
اطلس پود